HAYOT FAOLIYATI XAVFSIZLIGI FANINI O‘QITISHDA ONLAYN TESTLAR VA VIKTORINALARDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK AHAMIYATI

A.G‘.Mamadaliyev
Mustaqil izlanuvchi
ahadjonmamadaliyev30@gmail.com

imrconf.com

Annotatsiya: *Ushbu maqolada hayot faoliyati xavfsizligi fanini o‘qitish jarayonida onlayn testlar va viktorinalardan foydalanish masalalari yoritilgan. Onlayn testlar va viktorinalarning ta’lim jarayonidagi o‘rni, ularning o‘quvchilarning bilim, ko‘nikma va malakalarini shakllantirishdagi ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, mazkur metodlarning ta’lim samaradorligini oshirishdagi pedagogik imkoniyatlari, afzalliklari hamda amaliy qo‘llash jihatlari ochib berilgan.*

Kalit so‘zlar: *hayot faoliyati xavfsizligi, onlayn testlar, viktorinalar, interfaol metodlar, raqamli ta’lim.*

Аннотация: *В данной статье рассматриваются вопросы использования онлайн-тестов и викторин в процессе преподавания дисциплины «Безопасность жизнедеятельности». Проанализирована роль онлайн-тестов и викторин в образовательном процессе, а также их значение в формировании знаний, умений и навыков обучающихся. Кроме того, раскрыты педагогические возможности, преимущества и практические аспекты применения данных методов в повышении эффективности обучения.*

Ключевые слова: *безопасность жизнедеятельности, онлайн-тесты, викторины, интерактивные методы, цифровое образование.*

Abstract: *This article discusses the issues of using online tests and quizzes in the process of teaching the subject “Life Safety.” The role of online*

tests and quizzes in the educational process, as well as their importance in forming students' knowledge, skills, and competencies, is analyzed. In addition, the pedagogical potential, advantages, and practical aspects of applying these methods to improve the effectiveness of education are revealed.

Keywords: *life safety, online tests, quizzes, interactive methods, digital education.*

Bugungi kunda jamiyat taraqqiyoti, texnika va texnologiyalarning jadal rivojlanishi inson hayotida turli xavf-xatarlarning paydo bo‘lishiga sabab bo‘lmoqda. Tabiiy ofatlar, texnogen avariyalar, yong‘inlar, ekologik muammolar va kundalik hayotda uchraydigan xavfli holatlar inson hayoti va sog‘lig‘iga jiddiy tahdid soladi. Shu sababli yosh avlodda xavfsiz hayot kechirish madaniyatini shakllantirish, favqulodda vaziyatlarda to‘g‘ri harakat qilish ko‘nikmalarini rivojlantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Hayot faoliyati xavfsizligi fani aynan ushbu maqsadlarni amalga oshirishga qaratilgan bo‘lib, u o‘quvchilarga hayot va faoliyat jarayonida uchrashi mumkin bo‘lgan xavf-xatarlarni aniqlash, baholash va ularning oldini olish usullarini o‘rgatadi. Ushbu fanni o‘qitishda faqatgina nazariy bilimlar bilan cheklanib qolish yetarli emas, balki o‘quvchilarning amaliy fikrlashini, mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatini va tezkor harakat ko‘nikmalarini rivojlantirish talab etiladi.

Zamonaviy ta’lim tizimida raqamli texnologiyalarning keng joriy etilishi o‘qitish metodlariga yangicha yondashuvlarni taqozo etmoqda. Shu nuqtayi nazardan, onlayn testlar va viktorinalar hayot faoliyati xavfsizligi fanini o‘qitishda samarali interfaol metodlar sifatida alohida ahamiyat kasb etadi. Ushbu metodlar o‘quvchilarning bilim darajasini aniqlash, ularni faollashtirish hamda mavzularni mustahkamlashda muhim vosita bo‘lib xizmat qiladi.

Hayot faoliyati xavfsizligi fanining o‘qitishdagi ahamiyati

imrconf.com

Hayot faoliyati xavfsizligi fani insonning kundalik hayoti va mehnat faoliyati davomida xavfsizligini ta’minlashga qaratilgan bilimlar tizimini o‘z ichiga oladi.

Ushbu fan orqali o‘quvchilar:

- favqulodda vaziyatlarning turlarini;
- ularning kelib chiqish sabablari va oqibatlarini;
- xavfsizlik qoidalarini;
- birinchi tibbiy yordam ko‘rsatish asoslarini o‘rganadilar.

Mazkur fan amaliy yo‘naltirilgan bo‘lib, o‘quvchilardan faqat eslab qolishni emas, balki real hayotiy vaziyatlarda to‘g‘ri qaror qabul qilishni talab etadi. Shuning uchun o‘qitish jarayonida interfaol metodlardan foydalanish muhim ahamiyatga ega.

Onlayn testlardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari

Onlayn testlar ta’lim jarayonida bilimlarni nazorat qilishning zamonaviy va samarali shakli hisoblanadi. Ular o‘quvchilarning bilim darajasini tezkor aniqlash, xatolarni tahlil qilish va bilimlarni mustahkamlash imkonini beradi.

Hayot faoliyati xavfsizligi fanida onlayn testlar:

- xavfsizlik qoidalarini eslab qolish;
- favqulodda vaziyatlarda harakatlar ketma-ketligini aniqlash;
- nazariy bilimlarni mustahkamlashda keng qo‘llaniladi.

Onlayn testlarning muhim jihati shundaki, ular o‘quvchilarda o‘z-o‘zini nazorat qilish, mustaqil ishlash va mas’uliyat hissini shakllantiradi. Shuningdek, test natijalarining avtomatik baholanishi o‘qituvchi faoliyatini yengillashtiradi va baholashda adolatni ta’minlaydi.

Viktorinalarning o‘qitish jarayonidagi roli

Viktorinalar o‘yin elementlariga asoslangan bo‘lib, o‘quvchilarning bilimini mustahkamlash bilan birga, ularni dars jarayoniga faol jalb etadi. Hayot faoliyati xavfsizligi fanida viktorinalar:

imrconf.com

- qiziqarli va musobaqaviy muhit yaratadi;
- jamoada ishlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi;
- o‘quvchilarning tez fikrlash qobiliyatini oshiradi.

Masalan, “Yong‘in xavfsizligi bilimdoni”, “Zilzila vaqtida to‘g‘ri harakat”, “Birinchi yordam ko‘rsatish qoidalari” kabi viktorinalar orqali o‘quvchilarda xavfsizlik madaniyati shakllanadi. Viktorinalar orqali olingan bilimlar uzoq vaqt xotirada saqlanib qoladi, chunki o‘yin shaklidagi mashg‘ulotlar o‘quvchilar uchun qiziqarli bo‘ladi.

Onlayn test va viktorinalarning o‘zaro uyg‘unligi

Onlayn testlar va viktorinalarni uyg‘un holda qo‘llash ta’lim samaradorligini yanada oshiradi. Testlar bilimni nazorat qilishga xizmat qilsa, viktorinalar bilimlarni mustahkamlash va qo‘llashga yo‘naltiriladi. Bu esa o‘quvchilarning nazariy bilimlarini amaliy ko‘nikmalar bilan bog‘lash imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdurahmonov A.A. **Hayot faoliyati xavfsizligi.** – Toshkent: O‘qituvchi, 2019.
2. Ismoilov R.X. **Hayot faoliyati xavfsizligi asoslari.** – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
3. Karimov I.A. **Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch.** – Toshkent: Ma’naviyat, 2008.
4. Azizov Sh.M. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida o‘qitish metodlari // **Pedagogik ta’lim** jurnali. – 2021. – №4.
5. Sayidov U.B. Ta’lim jarayonida interfaol metodlardan foydalanishning samaradorligi // **Xalq ta’limi** jurnali. – 2020. – №2.
6. Polat E.S.**Novye pedagogicheskie i informatsionnye texnologii v sisteme obrazovaniya.** – Moskva: Akademiya, 2018.
7. Bonwell C.C., Eison J.A. **Active Learning: Creating Excitement in the Classroom.** – Washington D.C., 2019.

imrconf.com

8. Bates A.W. **Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning.** – Vancouver, 2020.

9. G‘afforov N.B. Raqamli ta’lim muhitida bilimlarni baholash metodlari // **Zamonaviy ta’lim** jurnali. – 2022. – №1.

10. Mashrapov, Q. O., Mo‘Minjonov, N. N., & Isaboyeva, D. S. (2025). Hayot faoliyti xavfsizligi fanini o ‘qitishda “dual” ta’limdan foydalanishning afzallik tomonlari. *Строительство и образование*, *4*(6), 183-187.

imrconf.com